

Dilek HASOY¹, Hür HASOY²

¹Silifke Devlet Hastanesi, Mersin

²Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD, İzmir

Amaç: Bu araştırmanın amacı bir devlet hastanesinde çalışan sağlık çalışanlarının el yıkama sıklıklarını, bilgi ve davranışlarını saptamak ve ilişkili etmenleri tespit etmektir.

Gereç Yöntem: Kesitsel olarak planlanan araştırmanın evrenini, 160 yataklı bir ilçe devlet hastanesinde çalışan 155 sağlıkçı oluşturmaktadır. Veriler anket yoluyla yüzyüze görüşmeyle toplanmıştır. Kapsayıcılık %68.4 dir. Ankette meslek, yaş, cinsiyet, çalışılan birim, çalışma süresi, mezun olunan okul gibi sosyodemografik değişkenler sorgulanmıştır. El yıkama ile ilgili durumun tespiti için el yıkama sıklığı sorgulanmıştır. El yıkamanın önemine ilişkin bilgi ve davranış özellikleri 8 değişkenle sorgulanmıştır. Her doğru yanıtlanan soruya bir puan verilerek skor üretilmiştir. Bağımsız değişkenlerle, el yıkama sayısı ve bilgi davranış puanları arasında ilişki Mann Whithney-U ve Kruskal Wallis testiyle incelenmiştir.

Bulgular: Araştırma grubunun %62.3'ü hemşire, %34.0'ü lisans mezunu, yaş ortalaması 34.0±7.0, ortalama çalışma yılı 12.9±6.9dur. Çalışma saatleri içinde ortalama 27.6±13.8 kez el yıkamaktadırlar. Bilgi ve davranış puan ortalamaları 4.0±1.1dir. %94.3'ü eldiven kullanılan her işlemten sonra el yıkadığını belirtmiştir. Araştırma grubunun sadece %3.8'i mikroorganizmanın elde en çok nerede bulunduğu bilmektedir. Çalışanların %56.6'sı eldiven kullanmanın amacının personelin korunması olduğunu düşünürken, %98.1'i el yıkamadan sonra kuruladıklarını belirtmiştir. Çalışanların %29.5'i sabunu beğenmemesinin, %27.3'ü iş yükünün, %16.7'si ellerine zarar vermesinin, el yıkama sıklığının azaldığını bildirmiştir. Sağlıkçıların %31.1'i, saat, takı gibi aksesuarlarını çıkarmadan ellerini yıkarken, ellerinin tüm bölgelerini ovalayarak el yıkayanların oranı %28.3'tür. Stajyerlerin el yıkama sayı ortalaması anlamlı oranda daha düşüktür (p<0.05). Kadınların ve çalışma süresi 14yılın altında olanların bilgi ve davranış puanları anlamlı olarak daha yüksektir (p<0.05).

Sonuçlar: Bu çalışmada stajyer sağlık çalışanlarının diğer meslek gruplarına göre daha az el yıkadıklarını saptanmıştır. Kadınların ve çalışma süresi 14yılın altında olan genç sağlıkçıların bilgi düzeylerinin daha yüksektir. Gençlerle ilgili bu bulgular, mezuniyet öncesi eğitimde el yıkamayla ilgili bilgi verildiği ancak bunun davranışa dönüşmesiyle ilgili sorun olduğunu düşündürüyor. Eğitimlerin bu gruplara yoğunlaştırılması faydalı olacaktır. Temizlik malzemelerinin iyileştirilmesi, lavabo sayılarının arttırılması gibi düzenlemeler el yıkama konusunda motivasyonu arttırabilir.

Anahtar kelimeler: Sağlık çalışanları, el yıkama, hastane enfeksiyonu